

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIVNA AV

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

ANDRA BANDET

ÖSTERGÖTLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AV

ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

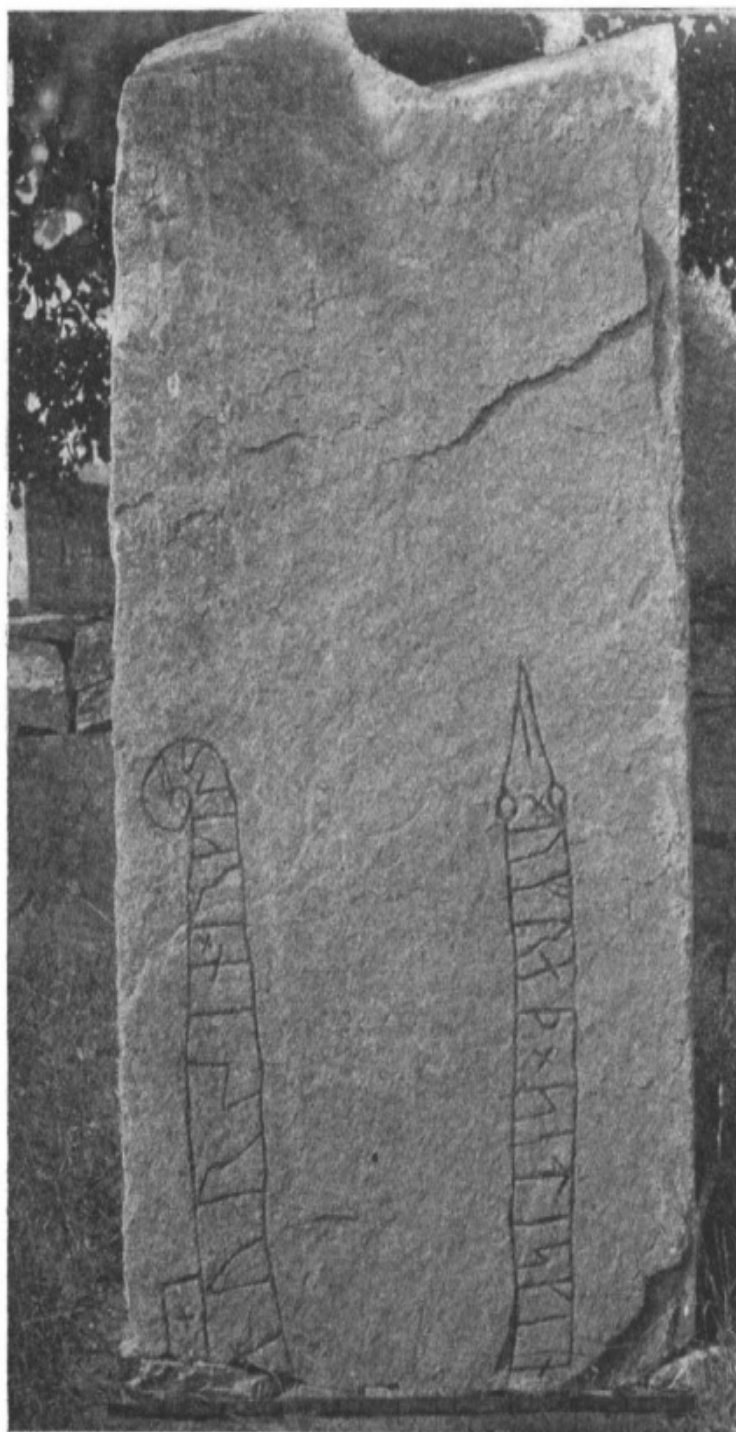
1911
[111410]

146. Dagsberg, kyrkogårdsmuren, Lösings hd.

Pl. XLVII. Fig. 1.

Litteratur: B. 858; L. 1095; W. 14; Peringskiöld, *Mon.* VII; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland*, s. 528; P. A. Säve, *ATS.* II, s. 95; *Reseber.* 1862, s. 35; C. F. Nordenskiöld, *Reseber.* 1871, s. 156, teckn.; E. Ihrfors, *Ostrog. sacra*, s. 20, teckn.

Även denna runsten befann sig enligt Peringskiöld, B. 858 och Broocman i »kyrkogårdsmuren», se föreg., men anträffades av P. A. Säve, Nordenskiöld och mig 1891 å insidan

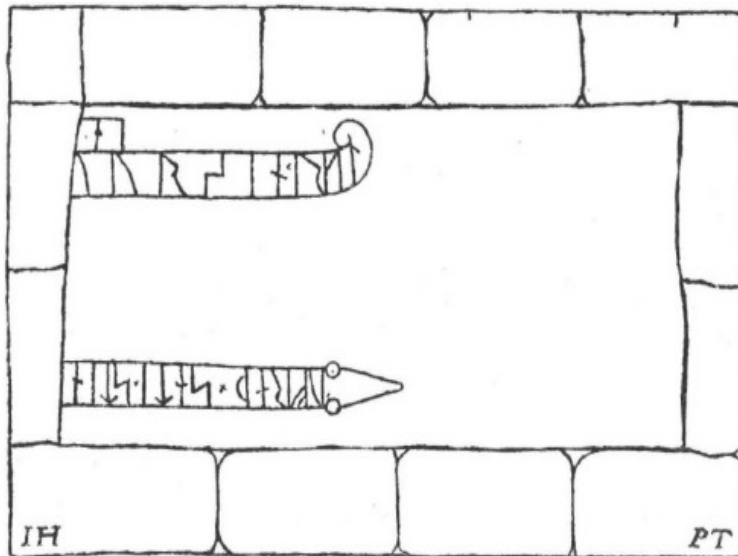
1. Ög. 146. Dagsberg.

av kyrkogårdsmuren å södra sidan väster om porten med blott slutet av slingan synligt. Sedan stenen blivit uttagen ur muren och rest utanför södra kyrkogårdsmuren öster om porten, undersökte jag ristningen i dess helhet 1897, men större del av den fanns icke i behåll, än B. 858 visar.

Ämnet är gråsten. Höjden är 189 cm, bredden vid foten 98 cm, upptill 93 cm, varvid med fot menas den del, som ursprungligen stått i jorden men nu rests i höjden. Höger och vänster äro liksom upp och ned nu ombytta, men alla dessa uttryck skola här brukas om stenens ursprungliga ställning.

Inskriften börjar efter ett snett kors med namnet **ufrap**, som återfinnes i fsv. *Ofradh*, *Ufradh*, se Lundgren, *Personnamn*.

I **seti** sträcker sig övre staven av **s** 2,5 cm nedom mellanstrecket men når icke nedre

B. 858.

linien; **e** torde ha prick, ehuru utvidgningen av staven är ganska obetydlig. Efter **seti** finnes intet skiljetecken.

I **stin** har **t** alldeles otvivelaktigt utseende av **r**; stavens längd är 9 cm, bistaven utgår 3,5 cm ovanifrån.

Högra sidans första runa är ett 9,5 cm långt streck, lutande åt vänster, dess fortsättning är bortslagen, men från dess nuvarande spets utgår en 3 cm lång linie snett uppåt; runan torde hava varit **t a** och ordet [**f**]aur 'fader' med

utelämnande av **p**, vilken förkortade ristning även begagnas Ög. 99 Hov, B. 1099, L. 1053 Järstad, undersökt av O. v. Friesen 1904, och B. 790, L. 909 Renneryd, Sdml., förlorad.

Efter [**f**]aur och **sin** med omvänt **s** följer ett snett kors och därpå en rungrupp, som synes kunna läsas **irkiluk** och innehålla den avlidnes namn. Den första mynden ser ut som **k** med stav och bistav på var sin sida om en avsats. Då ett ord ej gärna kan börja med **rk**, synes det sannolikt, att denna stav är att uppfatta som runan **i** och avsatsen som stav till bistaven av **r**; denna bistav kan icke med Wiede läsas som **s**, som däremot riktigt uppfattat de följande runorna som **kil**. Troligen utgöres namnet av **irkil**, som motsvarar **arkil** B. 52, 56, L. 449, D II, 108 Bellstad, Uppl., undersökt av mig 1900, och isl. *Arnkell*.

Efter detta namn följer emellertid i samma rad ännu ett par runor, som icke finnas i B. 858 och synas vara **uk**; **u** är ganska klar samt staven på **k**; dettas bistav är liten och upptill böjd på grund av runans ställning i slingkröken men synes dock otvivelaktig.

Runorna **uk** utgöra då ordet 'och', som sammanbundit huvudslingans inskrift med den i bislingan till höger om högra slingan uppfifrån och nedåt, av vars inskrift blott det avslutande korsformiga skiljetecknet är i behåll. I fråga om innehållet av bislingans inskrift finnas så många möjligheter, att ingen förmodan kan vågas.

Inskriften är alltså följande:

× **ufrap** × **seti stin** — [f]aur sin ir kil uk — +

Transkription: *Ofradh sætti stin* — *faður sin Ærkel ok* —

Översättning: Ofrad satte stenen — (efter) sin fader Ärkel och —.
